

GOMBOS JARMO

Állam- és Jogtudományi Kar

Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola, Közpolitikai, igazgatási és nemzetközi tanulmányok Program

jgombos@yahoo.com

A finn lovagrendek 100 éve

A három állami lovagrend működése és adományozási gyakorlata érdekes szelete a független Finnország első száz évének. Finnország 1917. december 6-án kiáltotta ki függetlenségét, Carl Gustav Emil Mannerheim kormányzó bő egy évvel ezt követően 1919. január 18-án megalapította a Finn Fehér Rózsa Lovagrendet és a Szabadságkereszt kitüntetést, melyből később szintén állami lovagrend alakul. A harmadik és egyben utolsó finn lovagrendet, a Finn Oroszlán Lovagrendet 1942-ben alapította Risto Ryti elnök.

Míg a sok szempontból példaképnek számító Svédországban a hetvenes években főszebályként megszűnt a svéd állampolgárok kitüntetése, addig Finnországban Urho Kekkonen idején inkább nőtt a kitüntetettek száma. Mauno Koivisto elnök a magasabb kitüntetések adományozását visszafogta, de az alacsonyabbakat nem. 2000 után Tarja Halonen elnök fontosnak tartotta a nők nagyobb reprezentációját, illetve a demokratikus értékeket a kitüntetések osztásakor, alatta lett először női kancellár állami lovagrend vezetésében.

Céлом a finn állami lovagrendek első száz évének történetén és működésén keresztül bemutatni egy szeletét a finn társadalom alakulásának: mennyire hatottak a változások a kitüntetési gyakorlatra, vagy éppen mennyire próbálta a mindenkori államfő a kitüntetésekkel kifejezni, mit tart helyes iránynak. A nagyon merev és arisztokratikus lovagrendi hagyományok mellett talán kissé anakronisztikusan a „demokratizálódó” lovagrendek a finn társadalmi élet fontos szereplői maradtak napjainkig.